N^RO 48

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego Imperatora Całey Rossyi

z *Wilna VS.* 16 Czerwca 1800 w Sobotę

Z Petersburga VS. 5 *Czerwca.*

*S*trzeleckiego półku Balli Półkownik Kornicki naznaczony iest *Szefem* półku strzelcow dawniey *Szyszkowa*. Szef półku strzelcow Generał Major Szyszkow uwalnia się od służby. Regimentu leibgwardyi Wielkiego Xiążęcia Mikołaia Generał Major Baron Frensdorf dziś Aktualny stanu Konsyliarz będzie Gubernatorem Cywilnym Małrossyiskiey Gubernii. Maiorowie zostaią *Podpół*kownikami; półku konnego Xiążęcia Ratiewa Radziszewski, i Zuger; półku huzarow Kiszyńskiego Baron von Lang; Czuhujewskiego Miasoiedow; półku huzarow Boura Graf Orurk. JEGO IMPERATORSKA MOSC danym reskryptem oświadczyć raczył ukontentowanie swoie Admirałowi Graffowi Kuszelew za utrzymanie w dobrym porządku drogi Carskosielskiey i innych oney bliskich. Uwolnieni od obowiązkow Półkownicy *S*zreitenfeld i Leszern przyiętemi zostali do służby cywilney.

z *Wiednia* 14 *Czerwca z Gazety Wiedeńskiey.*

Kapitan Wappel gońcem przysłany od Generała Kawaleryi Barona Melas, przywiozł mniey pomyślne wiadomości o zmienionych dla nas dotąd od początku woyny ciągle szczęśliwych okolicznościach. Treść rapportu kładniemy. Wiadomo, że na początku Maia i przez cały ten miesiąc silne woysk nieprzyiacielskich dywizye wtargnely do Włoch przez górę *S*. Bernarda; tegoż czasu inne od pierwszych mocnieysze kolumny zbliżały się do pomienioney krainy przez górę S. Gotharda, *S*ymplon, Genevre, Cenis, nie licząc ieszcze woyska w południowych Departamentach nad rzeką Var zgromadzonego. Co widząc Generał en chef armii Austryackiey, gdy ieszcze pod Nice obozował, przesłał podkommendnym Officyerom ściśle roskazy, ażeby w teraznieyszym zdarzeniu wszelkiey rosprawy z licznieyszym nieprzyiacielem unikali.

Stało się zadość zaleceniu Barona Melas: Generałowie Austryaccy oprocz kilku mnieyszych utardzek nigdzie z woyskiem Francuzkim nie mieli do czynienia; korzystaiąc zas z drugiego czasu Generał en chef gromadził pod Turinem rozrzucone regimenta; znacznieysze miasta i warownieysze twierdze potrzebnemi opatrzywszy garnizonami. Lecz i nieprzyiaciel bezczynnym nie był; występuiąc z doliny Aosta i gór Alpeyskich do Piemontu, zaiął naprzod niektóre miasta tey Prowincyi, nakoniec na równinę Lombardyi wtargnąć postanowił. Co niżeli przyszło do skutku, walczyliśmy pod Chiusella, gdzie według własnego wyznania stracili Francuzi 2500 ludzi zabitych i ranionych; iednakże Graff Haddik lubo w bitwie dość szczęśliwy, nieprzyiaciela mocnieyszego wstrzymać nie mógł.

Berthier i Buonaparte zostawiwszy dywizyą pod Orca i w dolinie Dora całemi siłami poszli ku Tessino. D. 31 Maia nieprzyiacielscy wodzowie w przewyższaiących siłach attakowali naszych pod Turnigo; pomienioną rzekę pod Vigevano przeszli; niemieszkaiąc dwie kolumny ku Medyolanowi poszło; trzecia do *Pawii*; kommenderuiący w tych stronach waleczny Wukassowich po krwawey rosprawie, postawszy do citadelli Mediolańskiey znaczny garnizon, sam z resztą woyska za rzeką Adda szukał bespiecznieyszych stanowisk.

Gdy zaś w Lombardyi interessa nasze nową postać brały, niemniey ważne odmiany nastąpiły w hrabstwie Nice i Genueńskim kraiu. Nad rzeką Var prawe skrzydło woysk Elsnitza porażone, *G*enerał Gorupp w tył odparty; nieprzyiaciel znaczne posiłki otrzymawszy zbliżał się do *Col* di *Tenda*; naszym, ponieważ wiele stanowisk zastępowali, niepodobna *było* wszystkie bronić skutecznie; z drugiey strony wodz Francuzki *Massena* z nieprzełamaną statecznością wytrzymywał dwumiesięczne oblężenie Genui; przy nay większey pilności Lorda Keith Admirała,

Ligurowie i Francuzi dość częſto morzem żywność odbierali;

Z tych wszyſtkich uwag Baron Melas po ſtanowił woyſka poruczone przewodnictwu Generałowi Elsnitz, od granicy Francuzkiey odprowadzić, do rzeki Po zbliżyć, znaczniey sze twierdze garnizonami opatrzyć, i na czele całey armii sam przeciwko nieprzyiacielowi wLombardyi goszczącemu wyſtąpić.Ponieważ zaś po zaięciu lewego brzegu Po rzeki tru dnieysze ſą kommunikacye między krajami Auſtryackiemi i Turinem, nie dziw że rapporta cokolwiek opóźnione będą Generało wie naſi nieſkończenie wychwalaią męſtwo żołnierza w bitwach okazane. Wukaſſowich daie wielką zaletę Generałowi Feſtenberg, który w rosprawie pod Tornigo waleczny uczynił odpor nieprzyiacielowi; Półkownik Leloup naywięcey onemu pomagał.

Generał artyllerYi Baron Kray z Ulm pisze d. 9, że w nocy z 5 na 6 nieprzyiacielſka dywizya opuściwszy Auszpurg do Mindelheim uſtąpiła; tegoż czasu inne kolumny do miaſta Ulm zbliżone po wiadomey bitwie d. 5 cofnely ſię do Memmingen, Uwiadomiony o wszyſtkim Generał Meerfeldt, na czele kawaleryi wkroczył do opuszczonego. i kontrybucyami przez Francuzow wymuszonemi zniſzczonego miaſta Auszpurga; poſtępuiąc zaś drogą ku Mindelheim, potkał niedaleko Simethausen część dywizyi Graf fa Starray. Tu Meerfeldt oſtrzeżonym zoſtał, iż nieprzyiaciel z Landsberga wyſzedł do Schwabmunchen; wódz Auſtryacki ciągnie do Kaufbavern, znayduie tam ſtraż przednią Xiążęcia de Reufs, którego woyſko całe w Mindelwang ſtaneło, główna zaś kwatera z Reuti do Fueſſen przenieſiona.

Naoſtatek d. 9 Meerfeldt napadł ſtraż tylną Francuzow pod Schwabmunchen, z 2 batalionow letkiey piechoty, 3 iazdy szwa oronow złożoną. attakował, poraził. ſtano wiſko dobył, 9 Officyerow, 320 żołnierzy wzioł w niewolę. Tegoż dnia Generał ar tyllerYi Baron Kray po wielu małych utarczkach czoło armii z prawego na lewy brzeg Dunaiu przeprowadzić kazał, zoſtawuiąc tyl ko niewiele iazdy na uważanie obrótow nie przyiacielſkich. Xiąże Reuss wiedząc iż nie przyiaciel ważnemu w Jmmenſtadt ſtanowiſku ſilnym attakiem zagraża, broniącego Generała Mercandin wzmocnił kilko bataliona mi. W Voraibergu zupełna dotąd spokoyność. Generał Hiller w Grisonach kommen deruiący pisał d. 6, że i tam nic ſię nie ſtało ważnego.

Maſſena żołnierzy Auſtryackich od początku kampanii zabranych w niewolę odeſłał do obozu naszego; albowiem w Genui tak wielki był niedoſtatek żywności, że iuż kilk dzieſiąt osob codzień umierało z głodu. Do Liworny zawitoł okręt Angielſki od 74 armat, należący do liczney eſkadry, która według powieści Kapitana, w Port Mahon 7 tyſięcy żołnierza na ląd wysadziwszy, czeka ieszcze drugiey dywizyi; ta iak tylko przybędzie, całe razem woyſko w liczbie 14 tyſięcy użyte ma bydź na taiemną wyprawę. Rada woienna u nas kazała, 5 tyſięcy żołnierza w Czechach pozoſtałego zgromadzić iak nayrychley do obozu na granicy Frankońſkiey; ieſt to nowy dla Barona Kray poſiłek, oprócz wyſłanych iuż 27 batalionow. Biega dziś pogłoſka, że do miaſta Genewy maią ſię zgromadzić wkrótce Pełnomocni Miniſtrowie Auſtryaccy, Francuzcy, Angielscy, dla przywrócenia pokoiu.

z Londinu 6 Czerwca z Gazety Hamburgſkiey.

Parlament uwiadomiony, że Xięża wygnani ze Francyi, do Króleſtwa Wielkiey Brytańnii przyięci, w kraiu naszym Seminaria i nowicyaty zakładaią, i wielu Anglikow iuż do wiary Katolickiey nawrócili, poſtanowił wſkrzeſić dawne prawa przeciw podobnym poſtępkom Miniſterium wyſłało dwóch Agentow do Niemiec, którzy w obozie Barona Kray ułatwiać maią intereſſa ziągaiące ſię do woyſk Bawarſkich, Mogunckich, Wurtembergſkich, Szwabſkich, i Condeuszowſkich, w liczbie 40 tyſięcy na żołdzie Angielſkim będących. Dnia zawczorayszego obchodziliśmy doroczną pamiątkę narodzin Króla Jmci z większą nad inne lata okazałością. Z rana Monarcha w Hydepark oglądał manewry 12 tyſięcy milicyi i ochotnikow. Generał Don, iak wiadomo przez Generała Brune zatrzymany, niedawno puszczony na wolność do Dover przybył. Królewic Xiąże de Kent dziſieyszy Gubernator Canady, ma bydź wielkorządcą Irlandyi, iak tylko Unia będzie ogłoszona.

Słychać że część eſkadry i woyſka pod kommendą Generała Maitland i Kapitana Pellew niedawno wyſłanego, przeznaczona ieſt do napaſtowania brzegow Francuzkich. Nieprzyiaciel wiele ſtatkow uzbraiać kazał w portach Niderlandzkich i Batawſkich, które do flotty Breſteńſkiey przyłączone bydź maią w przyzwoitym czaſie; co gdyby nie naſtąpiło, naſi Officyerowie pilnie poſtrzegaią. Biega pogłoſka że P. Pitt wkrótce ma podwyższyć podatek od koni; podaną przez kommiſſarzow ſkarbowych Parlamentowi liſtę tegorocznych wydatkow kładniemy. Procenta od długow 21 million 500 tyſięcy FS. Flotta 13 millionow; lądowa potęga 14 millionow, artyllerya 2 milliony 300 tyſięcy. Subſidia Mocarſtwom zagranicznym 3 milliony 800 tyſięcy; liſta cywilna i tym podobne wydatki pomnieysze 3 milliony FS.

Oppozycya Irlandzka ſtraciwszy dawno nadzieię zerwania proiektowaney od rządu Unii dwóch narodow, nie przeſtaie dotąd uſiłować, ażeby zbawienne dzieło iak

naypóźniey przyszło do skutku. Ztąd codzienne czernidła, paszkwile, swary nawet i łaiania między Reprezentantami i Prawodawcami, z powszechnym obywatelow i obcych pogorszeniem. Niedawno gdy wice Król Margrabia Cornwallis doniosł obu Izbom, że gotow iest przyiąć od nich ostateczną prożbę względem Unii; O Donell radził, ażeby za Parami i Deputowanemi Izby niższey szli w processyi do Króla wszyscy Officyerowie, i inni obywatele od rządu pensyą maiący; Reprezentant Browne to słysząc podał wniosek, że O. Donell ma iść na czele processyi pomienioney; co śmiechu i zwady przyczyną było.

Wkrótce potym gdy iuż bill unii powtórnie przeczytano, sławny Grattan duchem wieszczym przepowiedział, że ten Parlamentu postępek nieprawy, kiedyżkolwiek Irlandczykow do buntu przynagli. Odpowiedział Sekretarz stanu Lord Castelreagh; że rząd rokoszanow zawsze uśmierzyć potrafi, iak iuż uśmierzył przed dwóma laty. Tknięty Grattan przymówką, kilka słów przykrych wyrzekł, na które Lord z Izby wyszedłszy odpowiedzieć przyrzekł.

z Paryża 6 Czerwca z Gazety Frankfortskiey

Strata przez zapalenie prochow w zamku Nantes sprawiona, większa iest niżeliśmy w początkach rozumieli; kilkaset osob życie utraciło, kilkaset iest ranionych; 40 bliższych domow ogień zniszczył; odleglejsze straciły okna, i dachy. Jeden z Officyerow Republikantskich niedawno z pomienionego miasta wyiechawszy, przez Departamenta Vendeyskie przeieżdżał, i o swoiey podróży następuiącą dał wiadomość. Skoro tylko oddaliłem się, powiada, od okolic mieyskich, naprzód zepsute drogi, do przebycia niepodobne, pola spustoszałe, chwastem i cierniem pokryte, znać dały do iakiego kraiu przybyłem. Zaczowszy od granic Vendeyskiego Departamentu, aż do końca podróży moiey widoku milszego iuż nie miałem.

Pierwsza poczta w spaloney wiosce; było tam ieszcze kilka niedogorzałych domow; nie rozumiałem żeby się w nich ludzkie stworzenie mieścić mogło; gdy z naywiększym podziwieniem moim znalazły się napełnione wielo familiami; zląkłem się i płakałem widząc ze środka gruzow i rozwalin wychodzących mieszkańcow; trwoga, nędza, i rospacz tu miały swóy przybytek. Wdałem się w rozmowy. Odpowiadali z boiaźnią i nieufnością, często mnie nazywaiąc obywatelem. Dowiedziałem się naydokładniey, że Departamenta Vendeyskie daleko większą połowę ludności dawney straciły; co iednak nie obcych naiazdow, lecz woyny domowey iest dziełem. W głąb kraiu postępuiąc znalazłem wiele pogorzelisk, pola wszystkie nieuprawne i opuszczone człowieka żadnego.

W mieście Montaigu most zepsuty, droga nad inne gorsza; zastanowić się musiałem dla naprawy poiazdu. Smutny dla podróżne go przypadek, mnie tu nad nadzieię posłużył. Wszedłem do iednego domu, który przecie naprawiać zaczęto. Przyiął nas grzecznie właściciel, dał iaką mógł wygodę z naywiększą ochotą. Ztąd do S, Fulgence pośpieszyłem, miasteczka równie z drugiemi spalonego. Szczęściem gospodę mi dano u iednego z dawnych grenadyerow Generała la Charrette. Płakał przedemną na wspomnie wie Wodza swoiego. Był to powiada, Generał między innemi dla Vendeyczykow milszy, godzien szacunku naywiększego; waleczność, sprawiedliwość, przezorność, rozsądek ziednały mu powszechną miłość w narodzie; on podobno ieden nie dla zysku własnego, lecz dla wszystkich współziomkow woiował.

Widząc iak trudnym dziełem było przywrócenie rządu dawnego, postanowił zawrzeć z Republikantami chwalebny pokoy; pierwszy miał bydź warunek, ażeby przez lat 10 przynaymniey, żaden z Jakobinow i Republikantow nie śmiał wkraczać do Vendei; nie dziw że mieszkańce doznawszy klęsk tyle, imieniem ich nawet się brzydzili, nay wyższą zakładaiąc na tym szczęśliwość, że okrótnych nieprzyiaciol nie widzą. Według powieści Vendeyczykow, Charrette iuż był bliskim podpisania ugody z Generałem Hoche chwalebney, gdy iak wiadomo, zastraszony niewcześnie broń porwał, opuszczony, zdradzony; w niewolę poszedł i rozstrzelanym został w r. 1796. Pomocnik ie go Stofflet, był dobrym żołnierzm, wodzem niedoskonałym; więcey zaszkodził niżeli pomogł kraiowi; zginoł podobnym iak Charrette sposobem i iednego czasu.

Vendeyczykowie poważaią nieskończenie, sławnego Xiędza Bernier który u nich był Generałem i Administratorem: pierwszy on przystąpił do ugody z Konsulem Buonaparte, i pokoy Oyczyznie domowy przywrócił. Żaden iednak z wodzow równać się nie mógł z walecznym d' Elbe; podziś dzień żołnierze i obywatele pamięci tego rycerza cześć oddawać zwykli; gdy był śmiertelnie ranionym na pamiętney kampanii r. 1793; zwyciężeni Vendeyczykowie unosili go na ręku przez mil 80, ponieważ nie mógł używać poiazdu; dziś tego są przekonania; gdyby d' Elbe mógł zmartwychpowstać, od żyła by ieszcze Vendea. O innym wodzu swoim, La Roche Jacquelin, wiele rzeczy prawią do wierzenia trudnych; był to albowiem człowiek mężny i nielękliwy. Xiąże Talmont wysokim urodzeniem i rzadkiemi umysłu przymiotami zasłużył na wielką powagę w narodzie.

Wszyscy zgoła Vendeyczykowie oświad

czaią, że do rabunkow, rozboiow, nieludzkich mordow, palenia miaſt, wiosek, i dalszych zbrodni iakie samym tylko domowym woynom ſą właściwe, nie należeli; wielu obywatelow oddaliło ſię z obozu widząc że wodzowie, podobno potrzebą znagleni przyimowali do niego lud rozmaity. Dziś iuż do broni porywać ſię nie chcą. Uſiłowali wprawdzie w zeszłym roku i na początku 1800. Frotté, Chatillon, d' Autichamp, Bourmont, Georges, &c namówić Vendeyczykow do łączenia ſię z niemi; lecz lud wielorakiemi klęſkami zmordowany szuka spoczynku, byleby rząd pozwolił każdemu z mieszkańcow budować spalone domy, uprawiać rolę która przodkow żywiła.

Od armii Niemieckiey nic nowego. We Włoszech po wygraney w Chiusella bitwie Generał Lannes opanował Chivas; uderzył na odwrót nieprzyiaciel ku Turinowi paląc za sobą moſty na rzekach i ſtatki, których iednak bardzo wielę znalezliśmy na ſto żywnością i ammunicyą ładownych. Buonaparte w Chivas oglądał ſtraż przednią dziękuiąc żołnierzom za okazaną ſtateczność i męſtwo; mianowicie zaś 22, 8. i 40 półbrygadom, które kawaleryą Graffa Haddick do attaku idącą bagnetem przyieły. Do iazdy zaś przyszedłszy oświadczył, iż Francuzom ſtarać ſię potrzeba, ażeby o nich ludzie woienni taką mieli opinią, na iaką dawno w Europie zaſłużyła sprawiedliwie Kawalerya Auſtryacka. Wspomnionym wyżey półbrygadom za nadgrodę pozwolił odtąd czoło trzymać w przedniey ſtraży.

D. 27 Generał Murat wkroczył do Vercelli, gdzieśmy zabrali Auſtryakom niezmierne magazyny ryżu, owsa, pszenicy. Nieprzyiaciel swoich pontonow uprowadzić nie mogąc na rzece Seſſia spalić muſiał. Tegoż dnia przeięto dwóch nadzwyczaynych gońcow z Wiednia biegących do Turinu, gdzie dotąd znayduie ſię Baron Melas. Armia iego do Liguryi i Nice zaprowadzona, ztamtąd powracać do Piemontu zaczyna: gdyby to wcześniey uczynił mógłby nam przeyście gór zagrodzić. Miaſta Santia, Crescensino, Biella, Trino, Maſſerano, ſą w ręku naszych. Włoſkie poſpólſtwo dziwuie ſię oglądaiąc Konsula, o którym rozumiało, że utonoł w morzu czerwonym. Młodź nowo zaciężna do trudow i niebespieczeńſtw woiennych przywyka.

W rozprawie pod Chiusella zaczeli razem wszyscy na twarz padać przed wyſtrzałem z armat nieprzyiacielſkich; śmiał ſię z tey boiaźni żołnierz ſtary; młodzież w kroku ſtanela. (w podobnym zdarzeniu, nieśmiertelney pamięci Marszalek Turenne uchylaiącym głowę żołnierzom, ta rzecz, powiedział, warta ieſt żeby ſię pokłonić.) Nazaiutrz po bitwie Generała Wattrin prosili, ażeby ich nowozaciężnemi, conſcrits, nazywać przeſtano. D. 29 legion Cisalpińſki od 2 tyſięcy ludzi pod kommendą Generała Leccni przybył do Varallo. Tu warowne szańce zaſtępował Xiąże Wiktor de Rohan na czele 600 żołnierza. Lecchi nie mieszkaiąc szturm przypuścił, 100 nieprzyiacioł na placu położył 340 w niewolę zabrał, zdobył armatę i kilka wozow ammunicyinych.

Tegoż dnia 29 kolumna przez górę Simplon idąca do Domo d' Oſſola przyciągnąć miała,, przez co woyſka nieprzyiacielſkie od granicy Szwaycarſkiey oſkrzydlonemi zoſtaną. Generał Murat przeszedł rzekę Seſſia. Moncey zszedłszy z góry S. Gotharda dziś attakować muſiał Auſtryakow. Pierwſzy Konsul d. 30 przybył do Vercelli gdzie Berthier ma główną kwaterę. Potwierdziło ſię dawniey donieſione dobycie ſzańcu Gravieres przez Generała Planta, i twierdzy Brunette; ogułem zabraliśmy tu 1500 ieńcow. Jeden z tuteyszych domow handlowych gońcem dziś wiadomość odebrał ze Włoch o wkroczeniu woyſk naszych do ſtołecznego miaſta Mediolanu; lecz o tym ieszcze milczą urzędowe rapporta. [Obacz wyżey pod artykułem z Wiednia].

Mówiono niedawno o podnieſionym przez Auſtryakow i Anglikow obiężeniu Genui. To pewna iż w mieście chociaż wielka ieſt drożyzna, ieszcze nie zbywa na żywności. Lecz ieśli Buonaparte z odſieczą nie pośpieszy, ſtracą cierpliwość i nadzieię mieszkańce. Gdy nieprzyiaciel attakiem grozi, Maſſena każe nawet mieszkańcom pod bronią ſtawać. Nie ma przy ſobie nad 10 tyſięcy do boiu zdatnych Francuzow. Ktokolwiek zna obszerność Genueńſkiego miaſta, fortyfikacyi ſłabość; osądzi łatwo, że tak ſzczupła garſtka ludu chociażby naybitnieyszego, nie mogłaby wyſtarczyć na odparcie ſzturmu, iakim za naszey pamięci doſkonalſi i ſzczęśliwi wodzowie brali naywarownieysze twierdze. Lecz Generałowie Ott i Hohenzollern dotychczas o podobnym ſzturmie nie myślili, Genua prawdziwym ieſt obozem; każdy człowiek żołnierzem; rozrządzenia Maſſeny powagą wsparte rządu kraiowego ſpokoyność utrzymały.

Oprócz armii Generała Berthier w północnych Włoszech dokazuiącey, inną pierwszy Konsul zgromadzić prędko zalecił w departamentach południowych. D 26 Maia Generał Elsnitz potężnie attakował nad Var rzeką. Auſtryacy bardzo mężnie ſzli do ſzańcow naszych; pomagały nieprzyiacielowi Angielſkie fregaty natężonym ogniem. Utrzymaliśmy nakoniec boiowiſko po 5 godzinney rosprawie; 400 Auſtryakow pogrzebiono, w liczbie których znaydował ſię ieden Generał. S. Hilaire 15 tyſięcy rozmaitego żołnierza zebrawszy z garnizonow przybył na pomoc Suchetowi. Górale Piemontscy, Barbets zwani, z nieprzyiacielem trzymaiąc naprzykrzyli ſię naszym; kilku zchwytanych dla poſtrachu rozſtrzelano.

Reszta w Dodatku.

N^RO 48.

DODATEK
DO
KURYERA LITEWSK.

z *Wilna VS.* 16 Czerwca 1800 w Sobotę.

Dokończenie z Paryża.

Elsnitz woyſka ſwoie z Nice i Col di Tenda do Cori uprowadzać zaczyna. Wodzowie naſi rzekę Var przebyć, i w pogoń iść poſtanowili.

W Dijon zgromadza ſię nowa rezerwa do 30 tyſięcy, których ćwiczeniem zatrudniony Brune General, nie wiadomo ieszcze dokąd póydzie. Słychać iż flotta Breſteńſka ma wkrótce wypłynąć na niewiadomą wyprawę. *Podobnieysza* do prawdy ieſt pogłoſka, iż na roſkaz pierwszego Konsula Akademia Francuzka ma bydź przywrócona; iak wiele iey narod nasz winien, wiedzą uczeni.

z Florencyi 24 Maia z Gazety Frankfortſkiey.

Margrabia de Gallo dnia wczorayszego przybył z Wiednia do naszey ſtolicy; godzin ledwie kilka zabawiwszy pośpiesza do Liworny zkąd ma żeglugę przedſięwziąć do Palermu. Generał u nas kommenderuiący odebrał z główney kwatery Barona Ott pod Genuą naſtępuiący rapport. *D.* 11 nieprzyiaciel wycieczkę uczynił z miaſta; iaką mógł mieć potęgę, całą ſtawił do boiu; korzyſtaiąc zaś z mgły bardzo grubey zaszedł w dolinę Bisagno. Poszczęściło mu ſię bez trudności zpędzić ſtraże Auſtryackie; ſłowem wkroczył do Montebecco. Co widząc Baron Ott kazał poſtąpić do Monte Fascio dywizyi Hohenzollern; brygada zaś Frimont wielką liczbą kraiowych insurgentow pomnożona, uderzyła proſto na nieprzyiaciela, który iuż był w Nervi, i klęſkę nie małą zadał regimentom w tey ſtronie ſtoiącym.

Uſtąpili do miaſta Francuzi; lecz d. 13 drugą zrobiono wycieczkę; Maſſena na czele 3500 żołnierzy attakował Montecreto; 2500 ludzi poſłał do Torazzo. *Ponieważ* z naszey ſtrony nie było do odporu gotowości, nieprzyiaciel wdarł ſię na Montecreto, i dwa ſzańce nawet w tyle Torazzo opanował, lecz nakoniec przybył General Hohenzollern z 4 batalionami; bagnet ſprawę rozſtrzygnął; uszli prędko Francuzi. Tegoż czasu Szef insurgentow Liguryiſkich Aſſeretto pogroził ſzturmem twierdzy Diamant, co nieprzyiaciol wſtrzymało od attakowania Torazzo. Powrócił więc do Genui Massena, zoſtawiwszy nam ieńcow bardzo wiele, między któremi był Soult Namieſtnik iego; liczba zabitych i ranionych z obu ſtron znaczna; Półkownik nasz Szenasy doſtał ſię w niewolę; batalion iego za świadectwem Generała Gottesheim walczył naymężniey, ſtracił naywięcey.

z Conſtantinopola 13 Maia z Gazety Hamburgſkiey.

Powiadaią, że Dwór Londyńſki nakoniec potwierdził umowę względem uſtąpienia Francuzow z Egiptu podpisaną, tak iż dziś Wielki Wezyr według woli może albo woynę powtórnie zaczętą prowadzić, albo pokoy odnowić: nawet ſłychać że między wodzem Ottomańſkim a Generałem Kleber ſą rozpoczęte negocyacye. Niemniey pewna bydź ma wiadomość o wtargnieniu do miaſta Cairu dywizyi woyſk Tureckich, które nie licząc zabitych nieprzyiaciol, kilkaset w niewolę zabrały. Flotta kapitana Baszy do Egiptu przeznaczona ieszcze nie przeszła ciaśniny Dardanelſkiey.

z Munich 1 Czerwca z Gazety Frankfortſkiey.

Elektor Jmć który d. 29 Maia wyiechał do Landsberga, dziś powrócił szczęśliwie do naszey ſtolicy. Francuzkie woyſka od Mindelheim do rzeki Lech przybyłe wynoſiły 16 tyſięcy, podzielone na trzy kolumny: pierwsza od 10 t. poszła na Auszpurg, druga na Landsberg; oſtatnia na Friedberg, gdzie też nieprzyiaciel opanował wielkiej magazyny. W tey chwili rapport przychodzi, że potęgę ſwoią wódz nieprzyiacielſk powiększył do 25 tyſięcy; pod Friedberg wytknoł oboz; na rzece Lech niedaleko Auszpurga moſt rzucono. Bardzo wiele iazdy Auſtryackiey przybyło do Aicha.

z Ingolſtadu 31 Maia z Gazety Frankfortſkiey

D. 28 po południu diwizya Francuzka wkroczyła do Auszpurga. Generał kommenderuiący nie mieszkaiąc miaſtu roſkazał pod pozorem wykupienia ſię od pożaru, zapłacić kontrybucyą 200 tyſięcy talarow; oprócz tego Xiąże Biſkup dać muſi 300 t. liwrow, kapituła 150 t. nie licząc rekwizycyi w chlebie, wołach, ſłomie &c. Tegoż dnia nieprzyiaciel wtargnoł do Landſhuth i wybrał 40 tyſięcy złotych Ryńſkich.

z Lausanne 28 Maia z Gazety Frankfortſkiey.

Auſtryacy niedawno attakowali ſtanowiſka Francuzkie na górze Simplon, chcąc ich ſiły rozerwać, i część przynaymniey woyſka przez S. Bernard ciągnącego zwrócić w drugą ſtronę; lecz nie powiodło ſię takowe przedſięwzięcie. Więcey 6 tyſięcy chłopow zebranych w kraiu Valais dawno iuż ſię zatrudnia naprawianiem drog, przenoszeniem ammunicyi, armat. i bagażow do Włoch, za bardzo wielką zapłatę.

z Berne 30 Maia z Gazety Frankfortſkiey.

Armia Genera Moncey przez górę S. Gotharda idąca, kray Szwaycarſki wkrótce opuszcza, co dla nas wielką zaiſte ulgę przynieſie w ciężkim, któregośmy doznawali, niedoſtatku żywności. Auſtryacy z Feldkirch do Ilantz i Schlausenthal poſtąpili w liczbie 10 tyſięcy, zaieli Wettis w Cantonie Linth, i ſtoią na tey ſtronie wąwozu Gungels. Dziś radzie wielkiey podano propozycyą uſtanowienia nowey kommiſſyi z obu izb prawodawczych wybraney, ta napisze nową konſtytucyą. proiekt ſkarbowy i kſięgę praw cywilnych.

z Antwerpiii 1 Czerwca z Gazety Frankfortſkiey..

Rozumieliśmy do tych czas, że woyſka Batawſkie eo samych tylko obozow pod Eyndhovem i Middelburg zgromadzonemi zoſtaną; dziś wiadomość przyſzła, że General en chef Augereau nowe pod Utrechrem i w Hollandyi północney wytknąć ieszcze roſkazał. Daendels co tyle wpływał do wſzyſtkich odmian i rewolucyi kraiowych, zdaie ſię dziś zupełnie zaniedbany; porzucił ſłużbę, i do Oyczyzny swoiey Geldryi wyiechał gdzie ma przepędzić resztę żywota w pokoiu nie wdaiąc ſię do intereſſow publicznych ieśli go Oyczyzna nie powoła do swoiey poſługi Podobnym sposobem Admirał de Winter nie ieſt naylepiey położony u Prawadawcow Batawſkich, którzy nie chcą mu dawać naywyżſzey nad flottą kommendy; ta na dwie wielkie dywizye ma bydź podzieloną.

z Donawerth 5 Czerwca z Gazety Courier du Bas Rhin

Zgadnąć trudno iaki nas koniec czeka; mamy w bliſkości dwie armie potężne; nieczynność ich zadziwia każdego. W prawdzie cel Generała Moreau dawno ieſt wiadomy; chciał on zapewne Barona Kray z warownego pod Ulm ſtanowiſka w pole wyciągnąć, i walną dać bitwę; tym zapewne końcem wyſłał dywizyą do Bawaryi, woyſka swoie rozrzucał, przedſięwziął marsze trudne i zuchwałe, narażał ſię niby na niebespieczeſtwo, dawał ſię nawet oſkrzydlać nieprzyiacielowi, co iednak naſtąpić nie mogło, dla przewyżſzaiącey potęgi Francuzow. Te i inne poſtępki nic nie ſprawiły. Wódz Auſtryacki znał dobrze, że na utrzymaniu pod Ulm ſtanowiſka całość armii, beſpieczeńſtwo Rzeſzy, i kraiow Dziedzicznych zależy; przetoż z niego wyciągnąć ſię nie dał.

z Auszpurga 6 Czerwca z Gazety. Hamburgſkiey.

Dziſieyszey nocy woyſka Francuzkie uſtąpiły z miaſta naszego. Generał Lecourbe w gotowym groszu, zbożu, winie, wódce, suknie płótnie, wołach. koniach, obuwiu i tym podobnych potrzebach żołnierſkich, wybrał kontrybucyą 800 tyſięcy złotych Ryńſkich wynoſzącą, licząc razem co Duchowieńſtwo zapłacić muſiało. Wkrótce po oddaleniu ſię nieprzyiacioł, wkroczył na czele iazdy ſwoiey Generał Meerfeldt, i nie mieszkaiąc w pogoń pośpieszył. Francuzi z granic Bawarſkich uſtępuią; magazyny Auſtryackie w Friedbergu nietknięte zoſtały.

Sąd Taxatorſko Exdywizorſki Dobr zeszłego JW Koſsakowſkiego wszyſtkich JWW. WW. wierzycieli onego uwiadamia że ziechawſzy na dzień 1 Junii w roku teraznieyſzym, do Dóbr Lukoyn, gdy nietylko żadney ſtron gotowości, lecz nawet wymiaru dóbr tychże przez komornikow ukonczonego niezoſtał, ztych więc przyczyn kontynuacią Sądow swoich Exdywizorſkich do dnia 15 mca: Septembra odłożyć muſiał. Naktóry to termin że tenże Sąd niezawodnie ziedzie zapewniaiąc, ażeby wſzyſcy wierzyciele i pretenſorowie do dóbr Lukoyn niezwłócznie ziechali, przez públiczne Gazety ogłasza.

W teraznieyszym mieſiącu Czerwcu zaczyna ſię zwykła prenumerata na Gazetę:Kuryer Litewſki; kto pocztą utrzymywać zechce, według ogłoſzonego dawniey urządzenia ma ſię abonnować na półrocze; na mieyscu zaś odbieraiący tylko na kwartał. Z Pocztą na rok cały kosztuie złotych 80;na mieyscu wzięta zł. 60.